

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met iaal, ieel en ueel schrijft.

liniaal

financieel

actueel

Dit moet je weten

liniaal

Je hoort **iejaal**.

Je schrijft iaal.

financieel

Je hoort **iejeel**.

Je schrijft ieel.

actueel

Je hoort **uweel**.

Je schrijft ueel.

★ 1 Schrijf het woord op.

- Kies uit: **actueel** **financieel** **liniaal**
materiaal **officieel**
princiueel **speciaal**

- Dat is een s[] cadeau.
- Een paspoort is een o[] document.
- F[] is het bedrijf gezond.
- Daar ben ik p[] op tegen.
- Mijn trui is van een zacht m[].
- Het nieuws is altijd a[].
- Met een l[] meet ik de lengte.

speciaal

★ 2 uele, iële, eale of iale? Schrijf het woord op.

- Dit is mijn id[] voorbereiding op een voetbalwedstrijd.
- Eerst controleer ik de mater[] zaken.
- Er moeten minimaal drie offic[] wedstrijdballen zijn.
- De industr[] lampen langs het veld moeten branden.
- Soms zijn er nog spec[] verzoeken.
- Zoals een brancard voor een event[] blessure.
- Gelukkig zijn het soc[] spelers en zijn er weinig overtredingen.
- Ten slotte lees ik de act[] opstelling voor.
- Iedereen moet op tijd zijn, anders heeft het financ[] consequenties.

ideale

Dit ga je leren

Je leert hoe je het hele werkwoord in een zin schrijft. Een ander woord voor het hele werkwoord is **infinitief**.

Dit moet je weten

Het hele werkwoord is een werkwoord dat niet van vorm verandert in de zin.

- niet door de **tijd** Het kind **zit** te kleuren.
 Het kind **zat** te kleuren.
- niet door het **getal** Het **kind** zit te kleuren.
 De **kinderen** zitten te kleuren.

1 Maak de zin af.

Kies uit: werken zeuren beven mopperen kletsen vertellen storen plaatsen

Let op: er zijn meerdere mogelijkheden.

- 1 Sam en Tobiás willen elkaar de laatste nieuwtjes *vertellen* _____.
- 2 Ze zitten al vijf minuten te _____.
- 3 Ze horen de juf niet eens _____.
- 4 De juf staat te _____ van ergernis.
- 5 Die jongens zijn haar verschrikkelijk aan het _____.
- 6 Ze besluit ze uit elkaar te _____.
- 7 Zo kan ze tenminste verder _____.

2 a Schrijf de persoonsvorm op in de tegenwoordige tijd.

1 helpen, knutselen	Oussima <i>helpt</i> _____ haar broertje met _____.
2 gaan, maken	Ze _____ een vliegtuigsurprise _____.
3 moeten, vliegen	Dat _____ echt kunnen _____.
4 lukken, krijgen	Een tijdlang _____ het geen ruzie te _____.
5 beginnen, botsen	Dan _____ hun methodes te _____.
6 dreigen, helpen	Oussima _____ te stoppen met _____.
7 houden, afwerken	Omar _____ niet van dingen netjes _____.
8 kunnen, loslaten	Oussima _____ haar beginideeën nooit _____.
9 besluiten, testen	Omar _____ het vliegtuig te _____.
10 laten, opstijgen	Hij _____ het bouwsel _____.
11 zien, sneuvelen	Ze _____ het vliegtuig na een paar seconden
_____.
12 belanden, worden	Het _____ op een plank om ooit weer gemaakt te
_____.

b Onderstreep alle infinitieven in de zinnen van opdracht 2a.

1 Schrijf het meervoud op.

- 1 een leeuwerik
twee *leeuweriken*
- 2 een havik
twee _____
- 3 een perzik
twee _____
- 4 een monnik
twee _____
- 5 een slimmerik
twee _____
- 6 een stommerik
twee _____

Dit ga je leren

Je leert hoe je meervouden van woorden met onbeklemtoonde e of i aan het eind schrijft.

leeuweriken

Dit moet je weten

leeuwerik De laatste klankgroep *rik* heeft geen klemtoon. Je schrijft het meervoud met één medeklinker: leeuweriken.

Na een onbeklemtoonde e of i komt er geen dubbele medeklinker.

Let op: deze regel geldt alleen voor de onbeklemtoonde klankgroepen esen, eten, iken of iten.

2 Schrijf het meervoud op van de *schuingedrukte* woorden.

- 1 Deze wijk is niks voor een *bangerik*.
- 2 Zelfs een *dreumes* kan een *valserik* zijn.
- 3 Mr. G. is de grootste *gemenerik* van de wijk.
- 4 Hij maakt zijn nagels schoon met het scherpe *lemmet* van zijn *mes*.
- 5 De tweede *man* heet Buffel.
- 6 Hij is een *luiwammes* die zijn *stapelbed* pas 's middags uitkomt.
- 7 Buffel is altijd in voor een vuile *klus*.
- 8 Toch is hij geen *viezerik*, hij loopt met een *kam* in zijn *achterzak*.
- 9 Niemand van die jongens zit nog in de *klas*.
- 10 Toch kun je ze geen *dommerik* noemen.
- 11 Elk *plan* zit goed in elkaar. Noem het street-wise.
- 12 Alleen een *slimmerik* overleeft hier op straat.

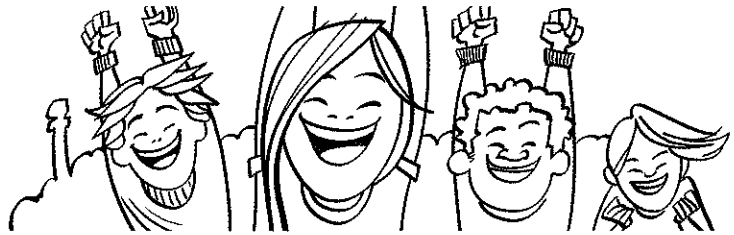
bangeriken

Het hele werkwoord en de verleden tijd meervoud van zelfde-klankwerkwoorden.

hele werkwoord	zelfde klank	
	praten	raden
verleden tijd meervoud	praatten	raadden

- ★ 1 Vul de verleden tijd in van het werkwoord. In de verleden tijd krijgen deze werkwoorden -dd- of -tt-.

werkwoord	verleden tijd
barsten	Sheila en Hanna <i>barstten</i> jarenlang van de plannen.
schudden	Ze _____ de ideeën zo uit hun mouw.
posten	Vaak _____ ze de leukste op internet.
voeden	De reacties _____ hun creativiteit.
uitrusten	Nooit _____ ze even _____.
melden	Op een dag _____ ze dat ze even stopten.
trachten	Ze _____ iets zonder elkaar te doen.
belanden	Maar na een paar maanden _____ ze weer bij elkaar.

- ★ 2 Schrijf de verleden tijd of de infinitief op.

- 1 **praten** De kinderen stonden in groepjes te *praten* _____.
- 2 **wachten** Ze _____ op een heftige toespraak van het schoolhoofd.
- 3 **verwachten** Maar ze wisten niet wat ze konden _____.
- 4 **melden** Een jaar geleden _____ de kranten dat de school moest sluiten.
- 5 **twisten** Hij werd te klein, daarover viel niet te _____.
- 6 **haasten** Een paar ouders _____ zich een andere school te zoeken.
- 7 **redden** De anderen probeerden juist hun school te _____.
- 8 **luiden** Kwam het schoolhoofd de noodklok _____?
- 9 **trachten** De kinderen _____ het aan zijn gezicht af te lezen.
- 10 **raden** Ze _____ terecht dat het niet goed afliep.
- 11 **zuchten** Waarom stond het schoolhoofd anders zo te _____?
- 12 **bezetten** 'We kunnen de school nog _____,' zei Hanna strijdbaar.
- 13 **leiden** Maar de woorden van het schoolhoofd _____ niet tot tranen.
- 14 **barsten** Alle kinderen _____ in gejuich uit.
- 15 **bevrijden** Een ingreep van de burgemeester _____ de school van het gevaar van sluiting.

1 Schrijf het woord op.

Kies uit:

- accent
- bonnetje
- effect
- herkenning
- motief
- nota
- letter
- wegens

1 Een gevolg van iets.

effect _____

2 De rekening.

n _____

3 Een manier van uitspreken.

a _____

4 ... vakantie gesloten.

W _____

5 De reden om iets te doen.

m _____

6 Deel van het alfabet.

l _____

7 Als je iemand herkent.

h _____

8 'Wilt u het b...?' vraagt de caissière.

b _____

2 Een of twee klinkers of medeklinkers?
Schrijf het woord op.

1 Op het station kwam een anoniem briefje binnen.

station _____

2 Er zou een bom afgaan als daad van teur.

3 Was dit teoisme of gewen vervling?

4 Er kwam een boenexpert van defensie.

5 Hij bekeek elk detail van het station en de pens.

6 De reizigers volgden het onverschig of met interesse.

7 Soigen vonden het schandlig.

8 Hadden de Spwegen dit niet van tevoren op hun site kunnen vermelden?

9 verigens werd er geen bom aangetroffen.

Dit ga je leren

Je leert hoe je woorden met een lange klank of een korte klank aan het eind van een klankgroep schrijft.

jager

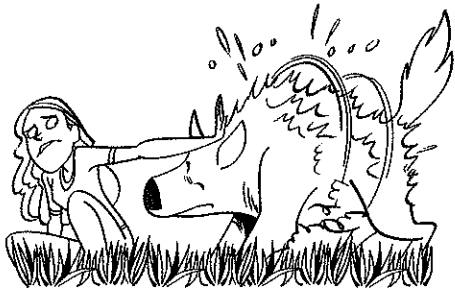
bakker

leraressen

Dit moet je weten

- Verdeel het woord in klankgroepen.
- Hoor je aan het eind van de klankgroep een lange klank, dan schrijf je de lange klank met één teken: lera.
- Hoor je aan het eind van de klankgroep een korte klank, dan schrijf je achter de korte klank twee dezelfde medeklinkers: ressen.
- Je schrijft het hele woord: leraressen.

Gebruik de spellinghulp *jager* of *bakker*.

Het tegenwoordig deelwoord.

hele werkwoord	lopen	fietsen	kleuren
tegenwoordig deelwoord	lopend	fietsend	kleurend

★ 1 Vul het schema in.

werkwoord	tegenwoordig deelwoord
verrassen	Het parkje is <u>verrassend</u> wild geworden.
leven	Als je goed kijkt, zie je ieder _____ dier.
gonzen	Insecten vliegen _____ voorbij.
geuren	Onkruid bloeit _____.
fluiten	Een merel passeert _____.
kwaken	En een eend bedelt _____ om brood.
plonzen	Met een _____ geluid gaat mijn hond te water.
uitschudden	Zich _____ komt hij naar me toe.

★ 2 Schrijf het tegenwoordig deelwoord of het voltooid deelwoord op.
Schrijf erachter of het een tegenwoordig deelwoord (t) of een voltooid deelwoord (v) is.

- 1 **doormaken** Adriaan heeft een spannende reis doorgemaakt. v
- 2 **vertrekken** _____ vergat hij al de helft van zijn bagage. _____
- 3 **terughollen** Dus is hij nog _____ naar huis. _____
- 4 **vertragen** Vervolgens was de bus _____.
- 5 **opbreken** Maar het fietspad was _____.
- 6 **dirigeren** Alle fietsers werden naar de rijbaan _____.
- 7 **afsnijden** De bus werd _____ door een krantenbezorger.
- 8 **toeteren** _____ probeerde de chauffeur hem te passeren.
- 9 **glimlachen** De krantenbezorger keek _____ over zijn schouder.
- 10 **ontploffen** Toen is de buschauffeur lichtelijk _____.
- 11 **uitstappen** Hij is woedend de bus _____.
- 12 **trekken** En heeft de krantenman gewoon van z'n fiets _____ !
- 13 **bonken** Adriaan zag dat met _____ hart gebeuren.
- 14 **reizen** Nooit heeft hij meer met deze bus _____.